

Ročník XXIX

V Praze, 30. listopadu 1894

Číslo 3 (1432)

ORAVSKÉ MÚZEUM Rozkvět.

Román. Napsal Fr. Xav. Svoboda.

III

Jednou v neděli ráno pál Josef krávy Plavku i dorostlou Lysku na lukách čisovských nedaleko mnišské bažantnice a rybníka Sýkorováku. Rosa již oschla v teplém slunečném zářijovém. Rovina luk byla sytě zelená, lesklá, zoraná pole černá, rákosí u rybníka se zlatě žlutalo, a hustá, neveliká bažantnice vyšila vlny žlutých starých stromů jako kypící hromady barev. Daleko za bažantnicí (stlačený na pozadí lesů shluknutým davem domů a statků) bělal se věžatý zámek mnišský. Vysoké nebe bylo bez obláčku, a ochotným vzduchem rozletovalo se do všech míst zvonění na ranní mši, sesílované i stlumené, splývavé i s jasnějšími údery. Přes celou údolní krajinu přenášeli se časem od skalečských lesů k Desinám ojedinělé, šedi holubové, a po lukách kolem Sýkorováku vzlétaly nesmírné roje špačků, nesly se v protaženém davu jako průhledný, černě tečkovaný mrak, stále honěný, nadýmaný a sem tam zanášený. Kdykoli zaletěli špačkové blíž, vždy probudilo se silné šumění vzduchu, a zase se stišlo. Josef za nimi pohlížel v pohnutí sládkem a volně, přecházeje mezi pasoucími se krávy. Svihal chvílemi oloupaným prutem vrbovým do země a pátral na všechny strany. Hladina rybníka byla temnější než v létě, a vědomí, že voda jeho je chladná a že se již nelze v ní koupat, přitlačilo se Novákovi na duši. Nejasné kouzlo korunových skupin bažantnice, kam nikdo nesměl, zaujímalo silně mysli jeho. Odtud také jasně viděl lišnické lesíky, protkané bílou, ve dvě rozštěpenou cestou, a poněvadž zřídka kdy (sotva jednou za rok) rodiště navštívil, přisál se duši k tomuto obrázku lišnické cesty přes Pahorku (tak se oněm návrším říkávalo) navinuté.

Na sousední louce, jíž ke Mnišku náležel, pál asi desetiletý hoch moudrovatou krávu. Seděl na pokraji lučin na mírném svahu již asi hodinu, pohrávaje si s něčím v trávě. Od Josefa byl asi na tři sta kroků vzdálen. Teprve nyní si ho bedlivěji Josef povšiml a poznal, že je to synek pohodného z Mnišku, o němž slyšel, že mívá na pastvě hezky bílé.

Josef si podržel trubkovité ruce u úst a zatoukal. Silný hlas jeho rozprášíl se na všechny

strany po zelené šiti luk a zalkal u bažantnice, jakoby se byl o hromady kypících korun dubových s prudkostí udeřil. Hoch pohodného se ohlédl, ale ani rukou nepohnul.

»Franku!« volal Novák. »Požeň sem!«

Hlas jeho jasně zvučel nad plochami luk i polí průhledným vzduchem, a překřesá hlava napjatě se natahla. I bosé, rosou omyté nohy se na špičky vypínaly.

»Nepoženeš?« znova volal Josef. »Já ti nenatluču!«

Ale hoch se nehýbal. Jakýmsi strachem sklíčen tlačil se k zemi. Bylo již odedávna zavilé nepřátelství mezi kluky čisovskými a mnišskými; prance se rozvířily okamžitě. Nej- silnější srážky bývaly na zimu na lukách mezi

oběma obcemi, a na květnou neděli po mši, když se hoši se svčecnými kočádkami navraceli k domovu. Čisovští přicházeli s velikými košťaty kočček a s dlouhými lískovými pruty, které čouhaly vysoko jako vousy z kožešiny. Po mši šli svorně jako přival, červení, rozčilení, nadechnutí. Mnišští táhli za nimi, ale vždy roztrfštění a s nadšením oslabeným. Kočček všichni neměli a sbor jejich neměl proto silného výrazu jako sbor čisovský, jenž krácel jednotně, s ratolestmi vysoko vznesenými. Na rozhraní městečka (pochodem uličkami se pouze nadšení zvyšovalo) zapálila se nahromaděná vášeň a strany se srazily. Lískové pruty svištěly, a roztřepivše se ostře praskaly. Čisovští byli vždy nějak celkovitější, silnější, dosvědčí

Stavení z Příšovic na Turnovsku.

Dle skutečnosti nakreslil JAN TROUSEK.

řtili se jako líjak a strach neměl času v nich semen zasázet. Vždy vítězili a byli za to nenáviděni. Stalo-li se, že přišel čisovský kluk do Mnšku, křičeli na něj hoši: »Čisováku! Čisováku!« ba i kameni lítalo, i psi prudeči štěkali, malé, košilate děti vyběhaly, cupaly a křikem se až přikrcovaly, jak za klukem ječely. Ten se jen obrátil všecek vzdušný a zrudlý, malomocí vydrážděný a něco vykřikl. Děti se rozptýlily, kluci rozvřikali, psi rozštěkali a kameni znova lítalo ze všech švestkových zahrad, ba i s doškovými střechy, kde se u komína černal rozjitrný kluk divokostí jako posedlý. Strach z Čisováky byl za dlouhá léta u mnšských kluků zděděný, a proto ani synek pohodného nechtěl přehnat krávu k Josefovi. Přikročil se na trávu a hrabal kamenem důlek.

»Franku, pozeň!« znova volal Novák. Francek se rozhlédl kolem; nikoho nebylo v celém kraji mimo ně. Josef čekal chvíli, rukou zakrýval a volal uslovně. Krávy pak, s hlavami k zemi napjatými, ze široka rozkročené vykukovaly vytvále kolem sebe omladky posečené otavy, voláním Josefovým se nevyrušující.

»Já ti nenatluču, pozeň sem!« křikl Novák z probouzející se toulhy, aby uviděl hezký bič, o němž kdysi slyšel. Ale hoch dosud neodpověděl, aniž povstal, a jak seděl při samé zemi, zdálo se mu býti rozlehlá krajina s obrovským nebem rovná jako stůl a Josef neobyčejně veliký a silný.

»Ty jsi trouba!« volal Novák znova. »Proč se bojíš? Tak já tedy pozeň k tobě!« Popoškočil švihl prutem a odháněl stále se ohlízející krávy na mnšská luka. Plavka, kteráž měla zadek se stran sploštělý a kolena si o sebe při chůzi třela, pozastavovala se a Josefa skoro tím rozčilila. Lyska byla již daleko v předu, značně napášená s hlavou zdviženou, s tlamou rosou ovlhlou a zvědavě čenichající.

»Proč jsi nehnal ke mně?« řekl Josef přívětivě, když přišel až k hochovi, jenž posud seděl na trávě. »Říkají ti Francek, vid?« ptal se ještě.

»Říkají,« odvětil hoch slabým hlasem, jakoby neměl v hrdle ústrojí, a plíce jakoby jen jako mčeh foukaly.

Byl zavallý, ve tváři otvřel, ale bledý, s nosem širokým, v údinu kouř s tvářema srostlým a s očima bleděmodrými, zcela bez důlků do obličejce vloženými, nad nimiž nebylo téměř žádného úbočí. Na valské konovité hlavě měl vybledlou čepici po tatínkově. Vedle v trávě ležel onen hezký bič, dlouhý, mastný, pěkně z kůže vyřizovaný, s barevným trapečkem u březového bíčiče. Jako teninky had vinul se mezi zelenou travou, tu mizel v ní, tu se obloučkem zdvihl a tu se v osmičky zakrucoval.

»Ty máš hezký bič,« řekl Josef hned, jak jej v trávě spatřil, a v té chvíli vzpomněl si na ušlehaný řemínek strýce Maštálky, na krivé bíčiče i na pouhé svůj prut.

Francek vzal bíčiče a přitáhl je k sobě, aniž co řekl. Jen bledě jeho oči se málo rozzevřely.

»Kdo ti ho dal?« znova se ptal Josef.

»Tatínek,« odpověděl hoch.

»Má ještě takový?«

»Má.«

»Dej mi tenhle.«

»Ne — nedám,« úzkostně řekl Francek a bič si přitáhl až na klín.

»Já ti za něj něco dám!«

»Já nechci.«

»Dej, Franku, dej mi ho, já ho dám strojkovi.«

Hoch ani slova nepronesl. Veliká, bledá koule jeho obličejce se slabounce zahrála. Novák vytvále prosil, stále a stále opakoval táž slova, roznécuje se pohledem na vinouci se kulatý bič. Vzal jej i do ruky, ale Francek mu jej vyškubl a trhal hlavou jako podrážděné zvíře. Novák ještě dlouho prosil a stálou myšlenkou, jak by dal bič Maštálkovi, jakou by mu způsobil radost, jak by jej teta pochválila za to, tak se zvil v hotový obraz svůj, že se mu zdálo, že musí bič přinést, nebo jinak že by byl za to bit. Tak bylo mu, jakoby o všem

tom doma věděl. Čím rychleji však opakoval své jednotlivné, nyní již před línoucím se silnějším úmyslem zcela falešné prosby, tím se Francek křečkovitěji bránil. Slovo šlo rychle za slovem, žádostivost se vzdorem se vyvíjela v zápas nad všecku podzimní vůni kraje, nad všecku barevnost lesův i nad modré, bezmračné nebe. Oba hoši hořeli jako sláma.

Tu z nenadání Josef skočil na Franceka, převálil a udeřil jej několikrát přes ruku, v níž bič držel, smáčk jej k zemi a neobyčejnou silou vyvrhl mu bíčiče ze zatvřených prstů. Prude se pak vzněsil, utíkal, zašvihl bičem ve folném, příjemně zahřátém vzduchu, sehnal krávy k sobě a rychle, pobízejce je, unikl s nimi po čisovské polní cestě k domovu. Francek stál a hlasitě nařikal, ale nikdo ho neslyšel.

Josef přihnál krávy všecek rozjařen a roztěkan. Mluvil chvatně, jak dostal bič za špačka, kterého chytil, jak si hned vzpomněl: »Ten bude přistřežka!« a jak si teď Maštálka zapráská. Toho dne stále obcházel okolo strýce a stále započínal hovor o hezkém biči. »Ten je jiný než ten váš řemínek,« povídal, »ten zapráskne, že to bude slásti až do Mnšku!« Zardíval se a rád by byl stále tak hovořit. Ale Maštálku bič příliš nezajímalo. »No, no — bodeť,« odhýval Josefa, »já ty herky naše tím starým řemínkem taky popoženou.« A za dva dni už bič neměl. Dal jej komusi v lese při sváženém otpek za trochu tabáku. »I, čert ví,« řekl Josefovi, který byl tím zaražen, »já jsem si zapráskal a bič mi ulít! Čert ví, všude jsem hledal, ale po biči ani památky. Snad vltí někde na stromy. Čert ví... no, jak to tak po rozlehané bývá, uletě!«

Nedlouho po té šel Josef z Mnšku téměř již za tmy. Byl toho dne s jinými mladými robotníky na panském honu — na lásce — a opozdil se. Za Mnškem jal se hvízdati, aby mu bylo veselí. Byloť se zamračilo, vzduch se stíhl a tma černavě hostla. Zem silně ovlhla, vítr se v dlouhých, neviditelných metlách rozletoval a vlnivá zima pronásledovala tělo. Josefovi praskaly ještě v rozvřených dojmích silné rány, znělo štekání psův a volání myslivců, šlechaly jej dosud vislé větve smrčů a dosud hledal se rousal ve travách. Sedivý nadšený Mourek ve vysokých botách neopouštěl jeho duši.

Tu zaslechl Novák za sebou rychle a těžké skoky. Dohonil jej kdosi. Ohlídl se a rozeznával dle krivých noh a tlustého těla pohodného. Zalekl se, plíce poťaly se mu nadýmaty, srdce jako štaně zběsile bušilo, krev se tělem rozhrčila a úplný zmatek vtařil se do duše, do očí, do rukou i do úst.

»Proč pak ty jsi ukradl Frantíkovi ten bič?« oslovil jej pohodný přikře a zakročil mu cestu. Aniž pak čekal na odpověď, uchopil Nováka, mrštil jím o zem, a holi (kterouž si přinesl za zády) neslychaně jej sabil. Josef se dovikl domů až pozdě v noci.

»No, je dost, že tatínek,« rozkřikla se Maštálková, odnášejíc do chléva otep slámy. »A jak lezeš! Co se ti stalo? Namátlili ti někde, vid? Já se tady za tebe dřu, ty kluku hrbatá! Kdyby tě už byli dorazili, beztoho jen soužení nosíš na těch svých hadrech do naší chalupy!« (Hlas její se zdusil. Zašla do chléva, ale hubovati nepřestala. Po chvíli se vrátila.) »Podestel a přijd se najíst.« Po těch slovech zmizela v obydlí.

Josef podestlal z šel k večeru. Narovnával se a přemáhal bolesti své. Maštálka seděl na peci s podepranou velikou svojí bradou o kostnaté ruce. Hleděl upřeně na schovávce. Maštálková vstala od stolu (na němž v hlíně míse připraven byl česnekem páchnoucí horký okrop) a popostrčila Josefa ke světlu.

»Vždyť je samá modřina. A hubu má jako měchuru, podívej se! Dobře se ti stalo!« Josef ani necek!

Maštálka se protáhl, zahlekal a slezl s pece. »Takhle jsme si to spolu nevyjednali, Josíku,« začal zlym hlasem, »abys nás poškozoval... No, no — koukej, bodeť, jakobys nevěděl, co! Vodák tu byl, vodák Šicha, kluku

kakraholská!« (Přiložil pěst na hlavu Josefovi). »Viděl tě, chodíš na panské brambory!«

»Tamhle je z nich okrop,« odvětil Josef urputně a ukázal na stůl.

»Cože?« rozčílila se Maštálková. »Z těch? Z těch že je to? Z těch rohliků? To je z našich, to je z těch našich modráků!« Vyhodila jsem to všecko do hnoje, co jsi přinesl! Jak bych to mohla vzít? Aby to tak u nás našli!«

»Však se vodák dříve po koutech díval,« připomínal Maštálka. »Sdíli. Rád by mě zahanbil a u pana direktora očernil. A ty, kluku kakraholská,« (opět se rozčílil silněji a pěstí křivil u samé hlavy hochovy), »takovou věc vyvedeš! Ještě se to dozví pan direktor, a co si počneme?«

»A kde jsi se zdržel, že tě mlátili, kde?« prude se ptala Maštálková. »Dežtoho tě zas někde všichni čerti nesli. Ale dobře ti tak! A najež se už a táhni spat!«

Josef se zamračil a šel ke dveřím. Stlučené ruce téměř bezvážně visely.

»Co? Ty nebudeš jíst?« řekla Maštálková, založivši ruce v boky.

»Ne, nebudu. Já nechci!« A vyšel ze dveří.

Teta i strýc se pozlobovali, jeden přes druhého vykřikovali, a oba ještě vyběhli ze stavení, aby Josefovi povědali, čeho se dopustil. On však byl již na hůře, zalezl hluboko do šustícího sena. Zlost jeho na všecko byla tak silná, že ani na bolest svou nevzpomněl. Natáhl se, přemohl ozyvající se rány, začal rty a zaklel. »A afsi umřu, afsi!« říkal si spavě a zlobně. »A kdyby Pánbůh dal, a ta rojčá umřela, a ten kořenatý Franta hned poslal, tu prošla v myšlenkách hochových nebezpečí jeho matka a jakoby své mlhavé šaty na myšlenku jeho napletla, zatemnilo se mu v duši a teprve po chvíli nastavil přetrženou zlobnou svojí řeč, aby je oba čert vzal, a hned aby nohy zlámali... A jist nebudu, a zítra nebudu snít, a v poledne nebudu jíst, a s hůry neslezu a umřu tady... Teprv po dlouhé době, když ucítil bolesti v potlučeném těle a na rozbitém rtu stále cítil sladkou krev, zasáhla jej lítost. Vypasnilo se mu najednou a podivil se řeči svých přetounů. Nevysvětlil pocit svůj ani slovem, ani myšlenkou, ale představou obou hlav, strýcovy i tetiny, do nichž se šlehou prudkostí pěstí udeřil, přimouval oči na nos, na ústa, až se jen v krev a maso pod touto silnou ranou proměnily.

Rybník pod Němcem.

(Obraz V. Jansy.)

Na klíně samoty v hor skrytý, hloub sedých jedlů utajen a zamklý, jak choré dítě, sní rybník zelený svůj sen; sní na loži, jež sibi vrboují a mámník a nízké douby, a nad ním starý dumá klen.

Spí povzdy klidně, povzdy tiše, jak strnulá jest jeho tvář, jen mladá zora s nebes výše skrz slivých par ho lba slár, a buku snět, jež níž se kloní, hrst perel na lože mu roní, jež slunná zruměnila zár.

On sní, když vrbou na úbočí tkví rána růžovitý ret, a sní, když hvězď nebeské oči noc k zemi počne obracet, a sní, když šípok růží básní, a motýl v plášti skvostných těsní, ven z kukle touží na poleť.

A sní, když jeseň zamížená svůj chladný urychluje spěch, a jako odovčelá žena slz přival pláče po ladech, a dujný severák lká v bouři, jak někdo, jenž se s žitím loučí, než zabít, jenž v posled vzdech!

Co asi sní ten rybník němý
a zadumaný v každý čas,
ať jaro třeška haluzemí,
ať zimních víchřů bouřný hlas,
jenž ulekaným silím třeše?
On sní a sní a nepohne se;
ký divný žal, ký sen to as?

O krásné předvěké sni lani,
jež na jitřní když zvonil drozd,
sem plí chodila chvilé ranní
skrz nemýpný ondy hvězd
a kouzelných svých očí stírelou
hrud pronikla mu osítelou,
jež nezhojí se na věčnost.

Ač za věkem šla řada věků
a s nimi kmenů lesná směs,
on stále o laním sni věku
a šipu, jenž mu v nádra klesá,
a stále truchlí, stále smutí;
jak mrtvola je bez pohnutí,
již oplakává starý les.

Jen v jarním země obrození,
když vyjasněn je nebes průh,
a les je samý sam a pění,
a pramen samý zvuk a ruch,
když deštěm hvězdnatého zlata
plán vody čarovně je vzňata,
tu šítit zdá se jeho kruh.

Výš síti tyčí se a zvedá
a roste orobince stvol,
kam žlutý rákosník si sedá
a píše radost, stesk a bol,
jež zní a zvěští vukel v lese,
až písa hladina se třese
a všemu dech se tají kol.

A zas a zas zní zpěv a znova,
jak živých perel zlatý sprch,
až sen, jež rybník v srdci chová,
co leknín stoupá na povrch
a na srdcových listů lodi
jak labuť plesu vojevodi,
již vynes vlně vody vstrh.

A rozvíjí se v listů schyly —
vždy pýchavější je to zjev —
a ze zlatého náder pylu
svou vůni vlevá v ptáci zpěv;
leč těm, kdo takých chvil zde stanou,
v hloub duše těžké slzy kanou,
a v srdci plamení se krev.

A rybník chvěje se a vzdychá
a leknín, klenot snů svých všech,
blah celuje a vroucně, ztlacha
na vlhkých hejčká ramenech,
když jeseně však počnou ryky,
a jih zve domů rákosníky,
zas smuten zatajuje dech.

Zas v klnu samoty jak dítě
hloub sedých jedlů utajen
a žuklky, jak chvilé dítě
sní tise zelený svůj sen;
sní na loži, jež síti vroubí
a malinník a nízké doubi,
a nad ním starý dumá klen. —

Adolf Heyduk.

V konsistoři pod oboji přijí- majících.

Historický obrázek z r. 1688

od Dra Zikm. Winkra

(Překladatel)

P. O. HVEZDOSLAVA

Do auditoria vstupuje venkovský farář,
mající na krku dosti obábné okruží a
na zádech plášť. Ještě kord a klobouk s perím,
a bude zeman. Mladý muž vstupuje dosti pružně
a je podle těch krčků a pohybu těla patrné,
že je člověk čela protřelého, že se nebojí.

S úsměvem velmi přívětivým, takřka dů-
věrným a srdečným, jakoby chtěl jednoho

konsistoriana po druhém počítit hubičkou —
kloní se pánům, vrchnosti svoji, a přeje všeho
dobrého a od Boha prospěšného.

Než nastojte! Konec krátký. Administrator
se rozhlídl, vida panáčka, křičel: «Nečacké
roucho svěťacké, krejzl, jsi strojný co jelito
na ruby, což ses opovážil před nás takto?
Krejl! A pleš, pleš, nemáš pleše, a toš mi
pěkný kněz —»

Kněz chtěl říci o pláští tak něco, jako že
si ho vypůjčil, aby lépe pánům se ukázal —
ale Fabian nedal mluvit! Hned zase křičel na
pedella volaje:

«Vypros od pana probošta Karlovy kolleje
pro tohoto nehodného kněze v universi karcer
asi na dvě hodiny, na ten čas, co tu posedíme,
a pak odveďte tohoto rozkošného a hedbáv-
ného kněze do lázně, aby mu labezník na jeho
groš proholil kněžskou pleš! — A obrátiv se
ke knězi, děl: «Pak si zjednáš sukni chodící;
tento plášť, jako nosí pražští maskáři, čtveráci
a noční sóvy, odvřeš a přijdeš ke mně do
Betléma, a já ti dám naučení, jak se máš cho-
vat a ovce sobě svěřené past, ty přý nechceš
od nás svatých olejů kupovati, mlé, mlé —
prý jsi říkal, že svaté oleje jsou jako špič a
křest bez nich také že pláči. Ze nechceš oleje
od nás kupovati, o to nic, mlé, mlé! — my
víme, jak se takovým odplacovati, taková la-
komost, neochota k nám vždycky se na hlavu
lakomcovu vsadí, my sobě důchodu od nikoho
skrácovati nedopustíme, o to nic, ale tvrdíš-li,
že křest jako křest, to jsi arcisvěrmr, to jsi
— mlé, mlé — horší než bracháčkové z Bo-
leslavě, takové arcisvěrmry jinda páli, inu,
my tě neupálíme, my tě pošleme k panu arci-
biskupovi, a ten tě dá látra pod zem — od-
veď ho!»

«To ne, to snad přece ne!» jal se kněz
hovořiti, když se konečně byl k slovu dostal,
«já nejsem pod panem arcibiskupem, já jsem
pod stranou pod obojí!»
«To nejsi!» zahřní administrator, «ty jsi
se mezi nás vloudil, ty jsi neknež svěcení
frankfurtského!»
«Ať si! svěcení frankfurtské jako vaše be-
nátské! Římané neráží vašeho svěcení za nic
jako naše — já se Vaším Milostem, chcete-li,
poddávám jako poslušný, já koupím oleje, slo-
žím plášť, ba dám si plášť proholit, ale musí-
tedně úmysly na sobě provozovati, nedám a
neodvolá-li rozkaz o kolejniím karceru a
o žaláři u pana arcibiskupa, kamž jste už ně-
kolik kněží naší strany poslali, budu se volati
k svému pánovi, urozenému panu Slikovi, a
ten mi bude defensor, ale já se ještě korím,
já se poddávám pro křesťanský pokoj —»
To vše řekl jedním dechem, směle, skoro vše-
těně.

Pan administrator poznal, že trefil na suk.
«Já byl jeden z evangelických kněží, který
opráje se o evangelického pána kollatora, ne-
dál se. Takových bylo sic hodně, ale málo
který odvážel se do Prahy, aby to konsistoři
řekl. Obvykle mívají sídlo doma, v Praze
již pozbyli; mladá husitská konsistoř přes všecku
pokleslost svou přec vždy ještě tolik síly, že
stížnostmi u arcibiskupa nebo u nejvyšších
úředníků zemských, kteří byli katolíci, mohla
veliké nesnáze způsobiti protestantským kněžím,
v městech farujícím. Byl-li však kněz pod pro-
testantským kollatorem na vsi nebo v pod-
danském městě, mívá dosti pevný štít proti
konsistoři; nemohla dobře naň. Vždyt tím se
protestanství u nás nejvíce šířilo.

Administrator začal mluvit. Napomenul
pobloudilého. Vzal na milé vědomí, že se kon-
sistoře strhnouti nechce, že mluví kupovati oleje.
Konec konců byl, že kněz propuštěn na sibi
rukou dáním, že půjde hned do lázně dáti si
proholiti pleš. Ovšem pak do Betléma aby se
ukázal.

S přívětivým úsměvem a poklonami od-
hopkoval švihlý panáček v krejzlu.

Za dveřmi jej popadli kněží čekající a
jeden přes druhého se dotazoval, co a jak.
Také městské publikum tu přítomné zvědavě
přistupovalo.

«Zle, zle je,» odvěce šeplem tázaný, «pro-
tento krejzl jsem odsouzen ad perpetuos car-
ceres — do smrti do žaláře —» A již hop-
koval v krejzlu mrštně po schodech dolů.

Kněží se ulekli nad přísností konsistoře,
před kterouž měli v malých chvilích před-
stupovati. Ilrozným strachem oněměli. Ještě
se nevzpamatovali, volal pedellus ve dveřích
jednoho z nich. Vešel, kolkaje křesťanské po-
zdravení, poklony děláje obároublé a oči máje
vyjevané.

Fabian jej změřil ostře. «Proč jsi se zjednal
na kart sám, bez nás? Proč jsi nám hrůž?
Když ses zapisoval v naší matriku, slíbilš nám,
svě vrchnosti, poslušnost, od nás požádají se
kněží k farám a ne aby sami běhali a zjedná-
vali se lutriánským pánům a měšťanům jako
vandrovni! Proč jsi nám hrůž?»

«Vaše Milosti, děkuju pěkně za naučení,»
skromně soukal ze sebe kněz, «ale já prošil
za místo kolikráte, a pořád nic, vždy mi uka-
zována, račte odpustiti, fuka na vrbě, Vaše
Milosti, přec nemohu choditi světem jako
otřhaný stupka, když mne neopatrujete, opa-
truju se sám — zjednal jsem se, a moji osadní
mne rádi mají! Jsem na Vaši milosti a boží!
Zaplátim, čím jsem Vaším Milostem povinován!»

«Odstup!» káže administrator. Kněz vy-
stoupil. Konsistoř se radila. Když administrator
třesl rukama, kněz vstoupil zase. «Dáte ob-
vyklý koláč konsistoři a mně a přiložíte k tomu
pět kop pokuty!» tak administrator knězi na
rozhod.

«Vaše Milosti, v odvetu di kněz plativě,
«jsem dosavad velmi hubený, když musí býti,
dám, ale žádám trpělivě termíny, popočkání,
Vaše Milosti, prosím!» A spjal ruce.

Administrator po té krátce a tvrdě: «Musíš
dáti, by měl hrdlo zatáhnouti, do večera polož!»

«Prosím —»

«Jdi, nemáme kdy!»

Tedy šel. Ve dveřích jej popadl pedellus:
«Mně náleží od podání pánů farářů zprostiti,
dávám od slušných pánů i kopu!» A již
nastavoval ruku drže druhou kněze za kaftan.
Kněz něco hovořil o groši, že ho dosti jest,
pedell odmltal, a s tím dialogem dostali se
ven. —

«Poslední k dnešnímu sedění citbovaný jest
děkan z Poděbrad,» tak di jeden z konsisto-
rianů, nahlédaje do škartice, jiný ochotný kon-
sistorian vyšel je zavolat. Byl tu, vešel.

Na odpor jiným administrator tohoto
kněze vítal pěkně a děkoval, že se dal tak
volně nalézt a že přišel na první zavolání.
Pochválil jej, že rejdy a šmejdy lutriánů v Po-
děbradech zastavil, že se věrně drží církve pod
obojí, která jest tak katolická jako římská;
ale na konec připomenul knězi, že pověstí lid-
skou jest rozlaščen, jakoby tuze odnával se
křesťanům večerním, a poněvadž také hejtman
cisarský žádá jiného kněze do Poděbrad, tedy
že podávati ho od příštího termínu do Lito-
myšle, kde také může pracovati proti jino-
věrcům.

Hod administratorova byla dlouhá, přívě-
tivá, sladká.

Odpověď děkanova byla delší, obšírnější;
nejdřív naříkal, jak je ten lid v Poděbradech
«chamovský» — do kostela, když slyšeli, že
nic českého neříká než latinu, hned mu přestali
choditi, «ale já jsem pořád všemi způsoby viru
naši promovoval, zavedl boží procesy, kdo
se nezpovídal zvlášť, těm jsem nepodával,
svátek Husův zastavil, ornáty mi musili vy-
dati, ke mši chodim v ornátě, což moji hanební
předchůdcové nečinili, za to jsem v nemilosti
obecné, v městě mstí se náde mnou, kdo umí,
nedávno na oltář mi vstavili konvice sprostou
místo kalicha, nočně mi zvoní na faru, desátky
nechtějí splácovati, píro mi dávají skoro řídké
a tak zlé, že jsem ondno měl z něho týden
klání v břiše, otloukám jim o uši, že se naše
církve nemýlí, kněží, které měli, že byli zběhlí
od řemesla a bludníci, ale oni, posmívajíc se
raději běhají za českou bohoslužebností přes
pole, nejedni i k bratřím. — Ale do Litomyšle
nepůjdu, Vaše Milosti, račte odpustiti. Tam

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

Rybář u
hory Němce v lesích píseckých.
Karel Václav Jansa

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA